

**"THE COMPARATIVE STUDY OF EMOTIONAL
INTELLIGENCE ROLE CONFLICT AND
JOB SATISFACTION OF TEACHERS
WORKING IN EDUCATIONAL
INSTITUTIONS "**

**“શૈક્ષણિક સંસ્થામાં કાર્ય કરતા શિક્ષકોની આવેગિક બુદ્ધિ,
ભૂમિકા સંઘર્ષ અને કાર્યસંતોષ અંગેનો અભ્યાસ”**

❖ માર્ગદર્શક ❖
રણજીતસિંહ જી. પરમાર
M.A., Ph.D.
શ્રી જસાણી આર્ટ્સ એન્ડ
કોમર્સ કોલેજ
રાજકોટ

❖ સંશોધક ❖
મધુ એચ. સોલંકી
M.A., B.Ed., M.Phil.
મનોવિજ્ઞાન ભવન
સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી
રાજકોટ

❖ વિનંતી ❖

સ્નેહી ભાઈશ્રી / બહેનશ્રી,
સપ્તેમ નમસ્કાર

હું સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી મનોવિજ્ઞાન ભવનમાં પીએચ.ડી.નો અભ્યાસ કરી રહી છું. મારા અભ્યાસના એક ભાગરૂપે મારે સંશોધન કાર્ય કરવાનું હોય છે. મારા આ સંશોધન કાર્ય અંગે આપના સહકારની અપેક્ષા સાથે આ સંશોધનિકા દ્વારા આપને મળવાની તક પ્રાપ્ત થઈ છે તેની હું આનંદ-ગૌરવની લાગણી અનુભવું છું.

મારા સંશોધનનો વિષય છે, “શૈક્ષણિક સંસ્થામાં કાર્ય કરતા શિક્ષકોની આવેગિક બુદ્ધિ, ભૂમિકા સંઘર્ષ અને કાર્ય સંતોષ અંગેનો અભ્યાસ” આ સંશોધન માટે આપનો સહકાર મારા માટે અનિવાર્ય બની રહે છે. તેમજ આ અભ્યાસ માટે આપની પાસેથી સાચી માહિતીની જરૂર છે. મારા અભ્યાસની સફળતાનો સંપૂર્ણ આધાર સાથે આપેલી વિગતોની સત્યતા પર જ છે. આપશ્રી સાચી માહિતી આપશો તેવી અપેક્ષા રાખું છું. આપ જે કોઈ માહિતી આપશો તેનો ઉપયોગ માત્ર સંશોધન માટે જ કરવામાં આવશે આપે આપેલી માહિતી ખાનગી રહેશે. તેથી નિઃસંકોચ પણે માહિતી આપવા વિનંતી. આશા છે કે આપ પૂરેપૂરો સહકાર આપશો.

સહકારની અપેક્ષા સહ,
આભાર સહ,

આપની વિશ્વાસુ,
સોલંકી મધુ એચ.

❖ વ્યક્તિગત માહિતી પત્રક ❖

1. નામ (ઐચ્છિક) : .....
2. જાતિ : સ્ત્રી/પુરુષ
3. ઉંમર : 25 વર્ષથી ઓછી/25 વર્ષથી વધુ
4. રહેઠાણનો વિસ્તાર : ગ્રામ્ય/શહેરી
5. સંસ્થાનો પ્રકાર : સરકારી/બિનસરકારી
6. શૈક્ષણિક સ્તર : પ્રાથમિક/માધ્યમિક
7. શૈક્ષણિક લાયકાત : ગ્રેજ્યુએશન/બી.એડ્., પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન/પી.ટી.સી.
8. કુટુંબનો પ્રકાર : સંયુક્ત/વિભક્ત
9. વ્યવસાય અનુભવ : 5 વર્ષ કરતા ઓછો/5 વર્ષ કરતા વધારે
10. લગ્નનો દરજ્જો : પરણિત/અપરણિત

આવેગિક બુદ્ધિ

સૂચના :

આ પ્રશ્નાવલીમાં 200 વિધાનો છે. દરેક વિધાનોને ધ્યાનથી વાંચી તપાસો કે પાંચ સંભવિત ઉત્તરોમાંથી કયો ઉત્તર આ વિધાન માટે તમારા માટે સૌથી વધુ યોગ્ય છે. આ વિધાનો વિવિધ સ્થિતિઓમાં તમારી પ્રતિક્રિયા કે આવેગો દર્શાવે છે. માટે કોઈપણ ઉત્તર સાચો, ખોટો કે સારું કે ખરાબ નથી, તમને વિનંતી છે કે તમે વિધાનનો યોગ્ય જવાબ આપો અને તમારી જાતને એ પરિસ્થિતિમાં રાખીને તેનો ઉત્તર આપો કે તમે વાસ્તવમાં શું છો અને તમે કેવા હોવા માંગો છો.

ઉત્તરપૃષ્ઠમાં દરેક વિધાનની ઓછી સંખ્યા દર્શાવવામાં આવી છે. પાંચ સંભવિત ઉત્તરો માટે પાંચ ખાના બનાવવામાં આવ્યા છે. તમારા પસંદગીના ઉત્તરોથી સંભવિત ખાનાની અંદર તમારે ખરા (✓)ની નિશાની કરવાની છે.

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
1.	હું મારા કામમાં સૂચનાઓ તેમજ વિચારોનું આદાન પ્રદાન કરું છું.					
2.	કોઈ પરિવર્તન લાગુ કરતી વખતે કોઈ સારી વાત દેખાય તો પણ તેની પ્રસંશા કરી શકતો /શકતી નથી.					
3.	હું જાણું છું કે હું સાથીઓ અને વિદ્યાર્થીઓની કઈ વાત ઉપર દુઃખી અને નારાજ થાઉં છું.					
4.	હું મારો વિષય કોઈપણ પ્રકારના વિદ્યાર્થીઓને સરખી રીતે ભણાવી શકું છું.					
5.	હું કોઈ એક કાર્યથી બહુ જલદી કંટાળી જાવ છું.					
6.	હું નાગરિક તથા નૈતિક મૂલ્યો માટે સમર્પિત છું.					
7.	હું મારા બગડેલા મીજાજને ઘણા દિવસો સુધી કરી શકતો / શકતી નથી.					
8.	હું અસફળતાઓથી ગભરાયને પોતાની ધીરજ તેમજ સંતુલન ખોય બેસું છું.					
9.	હું મારી તાકાત તથા કમજોરીઓને જાણું છું.					
10.	હું ધારુ છું કે જ્યાં સુધી અતિ જરૂરી ન હોય ત્યાં સુધી કોઈ કાર્ય કરવું ન જોઈએ.					
11.	હું ધારું છું કે કોઈ સંસ્થામાં સ્વસ્થ વાતાવરણ બનાવી રાખવા માટે વ્યક્તિઓના અલગ-અલગ વિચારોને પૂરતુ સન્માન દેવું આવશ્યક છે.					
12.	જ્યારે પણ કોઈ કામના શ્રેયને વહેંચવાની વાત આવે છે તો હું મારા વિચારો અને સહયોગની વહેંચણી કરવા નથી માંગતો / માંગતી.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
13.	હું મારા વિદ્યાલયનું એક અંગ હોવા બદલ પોતાને ગૌરવવાન અનુભવું છું.					
14.	હું મારી જાતને નકામો / નકામી અને બેકાર માણસ સમજું છું.					
15.	હું જરૂરીયાતના સમયે લોકોને મદદ કરવાનું પસંદ કરું છું.					
16.	જૂથ સ્વરૂપે કાર્ય કરતી વખતે મને પોતાના ઘ્યેય ઉપર કેન્દ્રિત રહેવામાં મુશ્કેલી પડે છે.					
17.	ખતરાઓથી ભરેલા પડકારરૂપ લક્ષ્યોની પાછળ ભાગવામાં હું વિશ્વાસ નથી કરતો / કરતી.					
18.	લોકો મને કહે છે કે સામાજિક કાર્યક્રમો કે ઉત્સવોમાં મારો વ્યવહાર સામાજિક રિવાજ અને નિયમોને અનુકૂળ હોતો નથી.					
19.	પોતાની આર્થિક ક્ષમતાને અનુકૂળ ન હોવા છતાં હું મારી જાતને પોતાની ઈચ્છીત વસ્તુ ખરીદવાથી રોકી શકતો / શકતી નથી.					
20.	હું મારી શક્તિ અને યોગ્યતા અનુસાર મારું લક્ષ્ય નિર્ધારિત કરી શકતો / શકતી નથી.					
21.	મારા વિચાર મુજબ એકવાર બનાવી લીધેલ ટાઈમટેબલને સમય સાથે બદલવું જોઈએ નહીં. કારણ કે એનાથી શિક્ષકોને બહુ અગવડ પડે છે.					
22.	હું વિદ્યાર્થીઓની જરૂરિયાતો તથા પરિસ્થિતિની માંગ અનુસાર પોતાની શિક્ષણવિધીઓને પરિવર્તિત કરતા રહેવામાં વિશ્વાસ રાખું છું.					
23.	સૌહાર્દપૂર્ણ વાતાવરણ બનાવવા માટે હું બીજાઓના એવા વિચારોને પણ સ્વીકારી લઉં છું જેની સાથે પૂર્ણપણે અસહમત હોઉં.					
24.	મારો વિશ્વાસ છે કે મંદબુદ્ધિના બાળકો સાથે સમય નષ્ટ કરવાને બદલે તેમને સ્કૂલમાંથી કાઢી નાખવા જોઈએ.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
25.	વર્ગમાં નવા વિદ્યાર્થીઓનો સામનો કરતી વખતે હું તેમના દ્વારા ઉપહાસ કે અસ્વીકાર પામવાના ભયથી ગ્રસ્તિત હોઉં છું.					
26.	હું વિચારું છું કે અધ્યાપન વ્યવસાય પસંદ કરીને મેં ખૂબ જ મોટી ભૂલ કરેલી છે.					
27.	હું મારી સંસ્થાના ફાયદા તેમજ લક્ષ્યની તુલનામાં મારા પોતાના અંગત લાભ અને અભિપ્રાયોને વધારે મહત્ત્વ આપું છું.					
28.	બીજાઓની સામે મારો મત કે અભિપ્રાય પ્રગટ કરવો અને તેના પર દબ રહેવું મારા માટે ઘણું કઠિન કાર્ય છે.					
29.	જે લોકો મારાથી અલગ વિચાર ધરાવતા હોય તેમની સહાયતા કરવા માટે પણ હું તૈયાર રહું છું.					
30.	હું મારા વર્ગમાં મારા વિદ્યાર્થીઓની કલ્પનાશીલતાને ઉત્તેજિત કરવા તેમજ તેમને ઈચ્છીત દિશામાં અગ્રેસર થવા માટે પ્રેરિત કરવાની કોશિષ કરું છું.					
31.	હું મારી ક્ષમતા તેમજ યોગ્યતાની પરવાહ કર્યા વગર ઉચ્ચપદ તેમજ અધિકાર પ્રાપ્ત કરવા માગું છું.					
32.	મારા સાથીઓને સહાય કરવામાં હું મારા પોતાના અંગત સ્વાર્થ વડે અભિપ્રેરિત થાઉં છું					
33.	હું સ્વયંને તણાવયુક્ત કરવા માટે વર્ગખંડમાં વિદ્યાર્થીઓ ઉપર બુમો પાડીને મારો ગુસ્સો ઠાલવું છું.					
34.	કોઈ પરેશાનીના સમયે મને સારી રીતે ખબર હોય છે કે કઈ વાત મને પરેશાન કરી રહી છે.					
35.	કોઈપણ વાતને વ્યવસ્થિત સમજવા તેમજ સ્પષ્ટ કરવા માટે પ્રશ્નો પૂછવામાં મને સંકોચ થતો નથી.					
36.	જ્યારે આપણે અન્યો સાથે હળીમળીને કામ કરતા હોઈએ ત્યારે અનેક નવા અવસરો સામે આવે છે.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
37.	મારે વિશ્વાસપાત્ર મિત્રો છે. જેમના ઉપર જરૂરિયાતના સમયે હું આધાર રાખી શકું છું.					
38.	મંદબુદ્ધિ અને સમસ્યા સ્વરૂપ વિદ્યાર્થીઓના શિક્ષણ અને સુધારના કાર્યનો પડકાર હું સહસ સ્વીકારીશ.					
39.	હું એકવાર જે નક્કી કરું તેને પૂરું કરીને જ જંપુ છું.					
40.	જ્યારે હું એક જવાબદારી લઉં છું ત્યારે તેને પૂરું કરવા માટે મારી સંપૂર્ણશક્તિ અને પ્રયત્નો લગાવી દઉં છું.					
41.	મારી જીંદગીમાં તણાવ પેદા કરનાર કારણોનો કોઈ અંત નથી.					
42.	મારા સાથીઅધ્યાપકો અને વિદ્યાર્થીઓ મને પોતાનાથી ખૂબ જ અલગ માનીને મારી સાથે હળવા મળવાથી દૂર રહે છે.					
43.	હું કોઈપણ કારણ વગર ક્યારેક ખુશ કે ક્યારેક દુઃખી થઈ જાવ છું					
44.	હું ધારું છું કે વ્યક્તિ એ ચિંતા અને મુશ્કેલીઓથી દૂર ભાગવાને બદલે તેના કારણોને દૂર કરવાના પ્રયત્નો કરવા જોઈએ.					
45.	હું મારા મિત્રો અને સાથીઓની સરખામણીમાં મારી જાતને એક અસફળ વ્યક્તિ માનું છું.					
46.	વિદ્યાર્થીઓને નિયંત્રણમાં રાખવા માટે પરિસ્થિતિની માંગ અનુસાર હું મારી પદ્ધતિઓને બદલી શકું છું.					
47.	હું એક લક્ષ્ય માટે કામ કરું છું જે વાસ્તવિકતાથી ભરપૂર અને પ્રાપ્ત કરવા યોગ્ય હોય.					
48.	કોઈ ખાસ સમયે હું શું અનુભવ કરી રહ્યો / રહી છું એની મને ખબર હોય છે.					
49.	હું મારા વિદ્યાર્થીઓની સમસ્યાને સરખી રીતે સમજવા માટે તેમની વાતોને ધીરજપૂર્વક સાંભળું છું.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
50.	ભલે લોકોની ભાવનાઓ તેમજ આવેગો ગમે તેવા હોય, મારી પ્રત્યેક વ્યક્તિ સાથે વ્યવહાર કરવાની એક ચોક્કસ પદ્ધતિ છે.					
51.	મને વિશ્વાસ છે કે વ્યક્તિ પોતે જ પોતાના કાર્યોથી પોતાના ભાગ્યનું નિર્માણ કરે છે.					
52.	કોઈની તરફ મિત્રતાનો હાથ લંબાવતા હું અચકાઉં છું.					
53.	હું મારા વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉચિત શિક્ષણવિધી પસંદ કરવા માટે તેમના જ્ઞાન અને બુદ્ધિને આંકવાની કોશિશ કરું છું.					
54.	મનેલાગે છે કે મારી જીંદગીમાં દુઃખો કે તકલીફોનો અંત નથી.					
55.	હું ધારું છું કે જીંદગીનો વાસ્તવિક આનંદ વ્યક્તિની પોતાની વિચારવાની પદ્ધતિમાં છૂપાયેલ હોય છે.					
56.	હું સામાજિકરૂપે સર્તક છું અને સમાજ દ્વારા સ્વીકૃત નિયમો અનુસાર જ કાર્ય કરું છું.					
57.	હું ઈચ્છું છું કે મારી શાળાનું નામ અન્ય શાળા કરતા ઊંચું રહે એને માટે જરૂરી પ્રયત્નો કરવા માટે હું હંમેશા તૈયાર રહું છું.					
58.	જ્યારે મારે કોઈ કાર્યક્રમને અમલમાં મૂકવાનો હોય ત્યારે હું બીજાના સૂચનોને ધ્યાનથી સાંભળું છું પરંતુ પોતાની રીતે જ કાર્ય કરું છું.					
59.	હું એક પરિવર્તિત વાતાવરણમાં કામ કરતી વખતે નવા ઉત્સાહ અને સ્ફૂર્તિનો અનુભવ કરું છું.					
60.	હું મારા સાથીઓ અને વિદ્યાર્થીઓની પસંદ ના પસંદને સારી રીતે જાણું છું.					
61.	હું જીવનમાં આવનારા પ્રત્યેક પડકારનો દૃઢતાપૂર્વક સામનો કરું છું.					
62.	રોજંદા જીવનના સામાન્ય નિર્ણયો લેવામાં મને મુશ્કેલી પડે છે.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
63.	હું નાની નાની વ્યર્થ વાતોથી પરેશાન થઈ જાવ છું.					
64.	જ્યાં ધી અન્ય કોઈ ન બતાવે ત્યાં સુધી હું જાણી શકતો / શક્તી નથી કે મેં કોઈ સારું કાર્ય કર્યું છે.					
65.	હું પરંપરાથી હટીને પણ મારા વિદ્યાર્થીઓને મદદ કરી શકું છું ખાસ કરીને એવી ક્ષણોમાં જ્યારે તેમને મારી ઘણી વધારે જરૂર હોય.					
66.	મને વિશ્વાસ છે કે વિદ્યાર્થીઓનું ભાગ્ય બનાવવામાં શિક્ષકની ભૂમિકા ઘણી સીમીત હોય છે.					
67.	જવાબદારીઓને હાથમાં લેતા જ મારી અંદર પોતાની મેળે જ એક નવી સ્ફૂર્તિ અને જાગૃતિ આવી જાય છે.					
68.	અવારનવાર મારે મારા સાથીઓ અને અન્ય લોકો સાથે બોલાચાલી થઈ જાય છે.					
69.	મારા સાથીઓ અને વિદ્યાર્થીઓના ક્રિયાકલાપો અને ભાવનાઓની પાછળ છૂપાયેલા કારણોને હું સહેલાઈથી સમજી જાવ છું.					
70.	જે વિદ્યાર્થી વર્ગખંડમાં સમસ્યાથી જોડાયેલ નવા સમાધાન રજૂ કરે તેમને હું પસંદ કરતો / કરતી નથી.					
71.	હું લોકોમાં મળી આવતી વિભિન્નતાઓ અને મતભેદોને પોતાની વૈયક્તિકતા માટે ખતરારૂપ માનું છું.					
72.	કામ બદલવા પર કે સ્થળાંતર પર નવી પરિસ્થિતિઓ સાથે સુમેળ સાધવામાં મને ઘણો સમય લાગી જાય છે.					
73.	હું ભૌતિકરૂપે કોઈ ફાયદો ઉઠાવવા કરતા એ વાતને વધુ મહત્ત્વ આપું છું કે મારા વિદ્યાર્થીઓ મારા પ્રયત્નો થકી પ્રગતી કરે.					
74.	કોઈ કાર્યમાં ખામી હોય ત્યારે હું મારા વિદ્યાર્થીઓને તાત્કાલિક પ્રતિભાવ આપું છું.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
75.	જ્યારે કોઈ કાર્ય માટે જરૂરી પરિવર્તન લાવવાની કે લાગુ કરવાની વાત આવે છે ત્યારે હું કોઈ જ ભય વિના એકલો કે એકલી જ આગળ વધી શકું છું.					
76.	હું ધારું છું કે જો હું પૃથ્વી પરથી ગાયબ થઈ જાવ તો કોઈને એની દરકાર નહીં હોય.					
77.	મારું માનવું છે કે પાઠ્યપુસ્તકો સર્વશ્રેષ્ઠ સ્ત્રોત છે. આથી અધ્યાપકે જ્ઞાન પ્રાપ્તિના અન્ય સાધનોની શોધ તેમજ પ્રયોગમાં સમય નષ્ટ નહીં કરવો જોઈએ.					
78.	જ્યારે મારો કોઈ સાથી તેના પરિવારમાંની કોઈ દુઃખદ ઘટનાને કારણે પરેશાનીની અવસ્થામાંથી પસાર થઈ રહ્યો હોય એવા સમયે હું તેનાથી ભયવાની કોશિષ કરું છું.					
79.	હું બીજાઓની સહાય લેવાને બદલે મારા આવેગોને જાતે નિયંત્રિત કરવામાં વધુ વિશ્વાસ રાખું છું.					
80.	મારા ઉપરી સાથે મારો વિશ્વાસપૂર્ણ સંબંધ અને ઉચિત તાલમેલ છે.					
81.	હું એમ માનું છું કે મારી ઈચ્છા શક્તિ ખૂબ જ દૃઢ છે.					
82.	હું વિચારું છું કે મારી ભૂલોને માટે અન્ય લોકો અથવા પરિસ્થિતિઓ વધુ જવાબદાર છે.					
83.	કંઈક ખોટું થઈ જાય તો તાત્કાલિક એને સુધારવાના ઉપાયો હું વિચારવા લાગું છું.					
84.	હું મારા વિદ્યાર્થીઓની જરૂરિયાતોનું અગાઉથી જ અનુમાન લગાવી શકું છું.					
85.	મારા કોઈ કામમાં ભૂલ અથવા ખામી રહી જવા પર હું એને માટે કોઈને કોઈસુંદર બહાનું શોધી લેવાનો પ્રયત્ન કરું છું.					
86.	જ્યાં સુધી કોઈ મને પ્રેરીત અથવા મજબુર ન કરે ત્યાં સુધી હું કંઈ નવું કાર્ય હાથમાં લેતો / લેતી નથી.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
87.	હું એવું અનુભવું છું કે કોઈ કાર્ય યોગ્ય રીતે કરી શકતો/શકતી નથી.					
88.	વિભિન્ન ઉપલબ્ધ વિચારોમાંથી એક અધ્યાપકે પોતાની ક્ષમતાઓ તથા ઉપલબ્ધ સાધનોને અનુકૂળ વિચાર પસંદ કરવો જોઈએ.					
89.	હું ધારું છું કે આ સંસારમાં એવું કોઈ જ નથી જે મારી સાથે સાચી સહાનુભૂતિ રાખતુ હોય.					
90.	પ્રગતિમાં રુકાવટ આવવાથી હું વિશ્વાસ ખોય બેસું છું.					
91.	મારા વિદ્યાર્થીઓના મનમાં મારા માટે સાચી આદરની ભાવના છે અને એટલા માટે તેઓ મને વિશ્વસનીય તથા સહયોગી વાતો બતાવનાર સ્ત્રોતના રૂપમાં સન્માન આપે છે.					
92.	હું મારા વ્યવહાર અને શિક્ષણવિધીમાં સુધારો કરવા માટે મારા વિદ્યાર્થીઓ એમના માતા-પિતા તથા મારા સાથીઓ પાસેથી પ્રતિભાવ મેળવવાની કોશિષ કરું છું.					
93.	જ્યારે પણ ક્યારેય વિદ્યાલયમાં વધારાના વર્ગો લેવાની વાત હોય કે કોઈ વધારાનું કાર્ય હોય તો હું મારી સેવાઓ આપવા માટે તૈયાર રહું છું.					
94.	હું એ વિચારથી પરેશાન થઈ જાવ છું કે લોકો મને અથવા મારા કામને જોઈ રહ્યા છે.					
95.	મારા વિદ્યાર્થીઓને કોઈ વિષય સમજાવતી વખતે હું એમને વચ્ચે વચ્ચે પૂછતો / પૂછતી રહું છું કે એમને મારી વાત સમજાય રહી છે કે નહીં.					
96.	લોકોનો મારા વિશે અભિપ્રાય છે કે હું પ્રસન્ન ચિત્ત અને હસમુખ વ્યક્તિ છું.					
97.	એક અધ્યાપક જો પોતાના વિદ્યાર્થીઓની ભાવનાઓને સમજતા હોય તો તેઓ પોતાની કક્ષાને સારી રીતે વ્યવસ્થિત કરી શકે છે.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
98.	ગુસ્સાથી ઉકળી ઉઠવુ તે મારી દૈનિક કામગીરીનો એક ભાગ છે.					
99.	હું તાનાશાહી તથા પ્રભુત્વપૂર્ણ પદ્ધતિ વડે મારા વિદ્યાર્થીઓ પર દબાવ બનાવીને રાખું છું.					
100.	હું મારી તમામ પ્રકારની ભાવનાઓ અને આવેગોમાં સારી રીતે અંતર બતાવી શકું છું.					
101.	હું મારા સાથીઓ અને વિદ્યાર્થીઓની પરિસ્થિતિ તથા સમસ્યાને મારી જાતને એમની પરિસ્થિતિમાં મૂકીને આસાનીથી સમજી શકું છું.					
102.	જ્યારે કોઈ મારી સહાયતા માંગે છે તો હું કોઈપણ બહાના વડે મારો હાથ છોડાવી લઉં છું.					
103.	એક સફળ શિક્ષક થવા માટે વ્યક્તિને પોતાના સંગઠન મૂલ્યો અને પરંપરાઓનું પૂરું જ્ઞાન હોવું જોઈએ.					
104.	વિદ્યાર્થીઓના માનસિક સ્તર અને શબ્દભંડોળ ઉપર ધ્યાન આપ્યા વગર જ હું તેમની સામે મારા વિચાર પ્રસ્તુત કરું છું.					
105.	કોઈ નાનામાં નાની પરંતુ પ્રિય વસ્તુ (જેમ કે એક પેન)ના ખોવાય જવા પર હું ઘણા દિવસો સુધી પરેશાન રહું છું.					
106.	ભાવનાશાળી વિદ્યાર્થીઓ સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે હું એક મૈત્રીપૂર્ણ સંવેગાત્મક અભિગમ બનાવી રાખવાના પ્રયત્નો કરું છું.					
107.	મારા સાથીઓને આગળ વધતા જોઈને મને બેહદ જલન થાય છે.					
108.	હું મારા પ્રિય વિદ્યાર્થીઓના હિતોની રક્ષા કરવામાં મદદ / સહાયતા કરું છું. ભલે એમનામાં યોગ્યતા હોય કે ના હોય.					
109.	નવા વિચારોને ઉપયોગમાં લેતી વખતે હું પ્રાચીન પરંપરાયેલા વિચારોને પણ મહત્ત્વ આપું છું.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
110.	હું મારા થી વધુ મારા સાથીઓ અને વિદ્યાર્થીઓની જરૂરિયાતો તથા આવશ્યકતાઓને પ્રાથમિકતા આપું છું.					
111.	વર્ગખંડમાં શિક્ષણકાર્ય કરતી વખતે હું મૈત્રીપૂર્ણ અને સહયોગી વાતાવરણ વિકસીત કરું છું.					
112.	મને મારી ભૂલનો અનુભવ થવાની તુરંત બાદ મારા સાથી અધ્યાપકો અથવા વિદ્યાર્થીઓની માફી માંગી લઉં છું.					
113.	હું જેવો / જેવી દેખાઉં છું કે જે પ્રકારનો વ્યવહાર કરું છું એનાથી મને શરમનો અનુભવ થાય છે.					
114.	હું જાણું છું કે મારા આવેગો મારી કામગીરીને કઈ રીતે પ્રભાવિત કરે છે.					
115.	હું સારી રીતે જાણું છું કે મારા સાથીઓ અને વિદ્યાર્થીઓને મારા થી શું અપેક્ષા છે.					
116.	બીજાઓ દ્વારા વિરોધ કરવા છતાં પણ હું મારા નિર્ણયો અને કાર્યોને ન્યાયોચિત ફેરવવા માટે સમર્થ છું.					
117.	હું મારા વિદ્યાલયમાં બનનારી ઘટનાઓ પ્રતિ પૂરી રીતે સજાગ રહું છું.					
118.	હું માનું છું કે કોઈ સમસ્યા પ્રતિ જો ધ્યાન જ દેવામાં ન આવે તો તે સ્વયં જ સમાપ્ત થઈ જશે.					
119.	મારા સાથી અધ્યાપકો અને વિદ્યાર્થીઓ મને એક વિશ્વાસપાત્ર તથા જવાબદાર વ્યક્તિ સમજે છે.					
120.	હું મારું દરેક કામ પૂરી લગન અને તત્પરતાથી કરું છું.					
121.	પરંપરાગત શિક્ષણવિધીઓને પરિવર્તિત કરી નવી પદ્ધતિ અપનાવવા માટે હું ઉત્સાહીત હોતો / હોતી નથી.					
122.	લાંબાગાળાના લક્ષ્યોની પ્રાપ્તિ માટે હું તત્કાલ લાભની ઈચ્છા પર નિયંત્રણ કરી શકું છું.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
123.	મને મારા અધ્યાપક હોવા પર ગર્વ છે.					
124.	સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમોનું આયોજન કરતી વખતે હું વિભિન્ન યોગ્યતાઓવાળા વિદ્યાર્થીઓને ઓળખીને તેમની યોગ્યતાઓનો વિકાસ કરવાનો પ્રયત્ન કરું છું.					
125.	હું મારા વર્ગખંડના વિદ્યાર્થીઓની સામુહિક ભાવનાઓને એમના કલા વગર જ જાણી જાણું છું.					
126.	હું મારી જન્મજાત પ્રતિભા અને યોગ્યતાનો વધુમાં વધુ ઉપયોગ કરી લઉં છું.					
127.	જ્યારે મારા અધિકારીઓ, સાથીઓ અથવા વિદ્યાર્થીઓ મારાથી નારાજ થાય છે તો એ વાતની મને સહેલાઈથી ખબર પડી જાય છે.					
128.	હું કેવળ સ્વપ્નો જ નથી જોતો / જોતી પરંતુ એમને વાસ્તવિકતામાં પરિવર્તિત કરવાની સંભાવનાઓને શોધવાની કોશિષ પણ કરું છું.					
129.	હું મારી સંસ્થાની સંસ્કૃતિ અને વાતાવરણમાં પોતાની જાતને પૂર્ણરૂપે અલગ-અલગ અનુભવું છું.					
130.	હું આગામી સમસ્યાનો પેહલેથી જ આભાસ મેળવતા તેનાથી નીપટવા માટે ઈચ્છીત પગલાઓ જરૂર ઉઠાવી લઉં છું.					
131.	વર્ગખંડમાં મારા વિષયની વ્યાખ્યા કરતી વખતે મને લાગે છે કે મારા અધિકાંશ વિદ્યાર્થીઓ મારી વાતોને ધ્યાનપૂર્વક સાંભળી રહ્યા નથી અથવા સમજવામાં રસ લઈ રહ્યા નથી.					
132.	હું ઘારું છું કે શિક્ષકના રૂપમાં મારું કાર્ય એક સાહજક સામાન્ય કાર્ય છે. જેના માટે કોઈ વિશેષ પ્રયાસની જરૂર હોતી નથી.					
133.	હું મારી જાતને એક સફળ શિક્ષક માનું છું.					
134.	મારા વિચારમાં અલગ-અલગ પુષ્ટભૂમિ તથા ભિન્ન સામાજિક, આર્થિક સમૂહના બાળકોનું એક વર્ગમાં હોવું અવ્યવસ્થા અને અશાંતિ ઉત્પન્ન કરે છે.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
135.	કોઈ કારણવસ મનમાં દુઃખી અથવા પરેશાન હોઉ તો પણ વર્ગખંડમાં હંમેશા પ્રસન્ન અને હલકાફૂલકા મૂળ સાથે પ્રવેશ કરું છું.					
136.	હું જાણું છું કે મને કઈ વાતથી ખુશી થાય છે યા કઈ વાતથી દુઃખ થાય છે.					
137.	મારા કોઈ સાથી કે વિદ્યાર્થી પરેશાન હોય તો હું આસાનીથી એ જાણી જાઉં છું.					
138.	સમૂહમાં કાર્ય કરતી વખતે હું એ સારી રીતે સુનિશ્ચિત કરું છું કે બધા સભ્યોને પર્યાપ્ત સન્માન મળે.					
139.	જ્યારે હું કોઈને હસતા કે વાતો કરતા જોઉં તો મને એવું લાગે છે કે તેઓ મારા ઉપર હસી રહ્યા છે અથવા મારી બુરાય કરી રહ્યા છે.					
140.	મારો મારા વિદ્યાર્થીઓ ઉપર એટલો પ્રભાવ છે કે કદાચ હું કોઈ ભૂલ પણ કરી બેસું તો પણ મારા પ્રતિ એમનું સન્માન અને પ્રેમ ઓછો થવાનો કોઈ ભય નથી.					
141.	હું મારી ભૂલોને જાણું છું અને તેમને સુધારવાનો પ્રયત્ન કરું છું.					
142.	મને વિશ્વાસ છે કે વિવાદપૂર્ણ સ્થિતિથી પોતાના આક્રમક વ્યવહાર દ્વારા સારી રીતે નીપટી શકાય છે.					
143.	મને મારા નીકટના અને પ્રિય સાથીઓ પર પૂરો વિશ્વાસ છે.					
144.	બીજાઓ પર બદલો લેવાની ભાવના મને પરેશાન કર્યા કરે છે.					
145.	હું સમજું છું કે પ્રત્યેક બાળકમાં એવા કોઈક ગુણ હોય છે જેમનો જો ઉચિત વિકાસ કરવામાં આવે તો આશ્ચર્યજનક પરિણામો આવી શકે છે.					
146.	કોઈપણ સમસ્યાના અંતિમ હલ અથવા નિષ્કર્ષ સુધી પહોંચવા પહેલા હું તમામ સંભવિત વિકલ્પો પર વિચાર કરવાનો પ્રયત્ન કરું છું.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
147.	કોઈપણ કામને હાથમાં લીધા પછી કોઈને કોઈ કારણસર હું એને સફળતાપૂર્વક પૂરું કરી શકતો/શકતી નથી.					
148.	મારી જાતે કોઈ નિર્ણય પર પહોંચવું મારા માટે મુશ્કેલ છે.					
149.	જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ પોતાની વાત કરેલ હોય તો એની વાત પૂરી થવાની રાહ જોયા વગર હું વચ્ચે જ મારી વાત કહેવા લાગી જાવ છું.					
150.	હું વર્ગખંડમાં એવું વાતાવરણ બનાવવા માગું છું જ્યાં વિભિન્ન પુષ્કભૂમિ તથા યોગ્યતાઓ વાળા વિદ્યાર્થીઓ એક સાથે મળીને આગળ વધી શકે.					
151.	હું વિચારું છું કે વ્યક્તિએ પોતાની તાકાત અને કમજોરીઓને ધ્યાનમાં રાખીને પોતાનું લક્ષ્ય નિર્ધારિત કરવું જોઈએ.					
152.	હું એમ માનું છું કે સર્જનાત્મક વિદ્યાર્થી અનાવશ્યક પ્રશ્નો પૂછીને વર્ગખંડની સુચારુક કાર્યવાહીમાં ખલેલ પાડે છે.					
153.	હું વિચારું છું કે જીંદગીમાં મહત્વકાંક્ષી હોવા અને આગળ વધવા માટે ઈર્ષા જરૂરી છે.					
154.	જેવો કોઈ વિદ્યાર્થી પોતાની ભૂલ બદલ મારી માફી માંગી લે છે હું એ જ સમયે મારા મનમાંથી એના માટેની નકારાત્મક ભાવનાને ખતમ કરી દઉં છું.					
155.	હું મારી સમસ્યાઓના નિરાકરણ માટે બીજાઓની સહાયતા કે પરામર્શ ઉપર આધાર રાખું છું.					
156.	ઉશ્કેરણીજનક પરિસ્થિતિમાં એકદમ આવેલા ક્રોધને કાબુમાં કર્યા બાદ હું ખાસ એવા સમય સુધી અંદરને અંદર ક્રોધમાં ઉકળતો/ઉકળતી રહું છું.					
157.	હું મારા દ્વારા કરવામાં આવેલી ભૂલોમાંથી શીખવાનો પ્રયત્ન કરું છું.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
158.	મારો વિશ્વાસ છે કે જે લોકો વિદ્યાલયમાં કાર્યક્રમોને આયોજિત કરવા માટે આગળ વધે છે તેઓ સ્વયં મુસીબતને નિમંત્રણ આપે છે.					
159.	હું કોઈપણ પરિવર્તન ત્યારે પસંદ કરું છું જ્યારે એનાથી મારો કોઈ હેતુ સિદ્ધ થતો હોય.					
160.	હું મારા દુઃખી અથવા પ્રસન્ન મુડની તથા એના કારણને ઓળખી શકું છું.					
161.	કોઈપણ યોજનાને પૂરી કરવા માટે કામગીરી સોંપતી વખતે હું મારા વિદ્યાર્થીઓની વ્યક્તિગત ભિન્નતાઓને ધ્યાનમાં રાખું છું.					
162.	વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પૂછવામાં આવેલા કોઈ પ્રશ્ન પર અથવા કોઈ વિષયમાં અગર હું સ્વયં સ્પષ્ટ ન હોઉં તો એ વાતનો વર્ગખંડમાં સ્વીકાર કરવામાં અચકાતો નથી.					
163.	સમૂહમાં કાર્ય કરતી વખતે મને એવું લાગે છે કે મને કોઈ પૂછતું નથી.					
164.	કોઈ નવીન કાર્યને હાથમાં લેવા પર મને એ ભય રહે છે કે હું એમાં સફળ થઈ શકું.					
165.	કોઈપણ પ્રકારની આઘાતજનક સ્થિતિ આવવાથી હું એકદમ ચેતના શૂન્ય થઈ જાવ છું.					
166.	હું મારા વિદ્યાર્થીઓને વિવાદસ્પદ સ્થિતિમાંથી બહાર લાવવા માટે અથવા એમના આપસના વિવાદોને સુલજાવવા માટે તેમની સાથે વાત કરવાની કોશિષ કરું છું.					
167.	મારું માનવું છે કે એક શિક્ષકનું કામ માત્ર ભણાવવાનું છે. પોતાના જ્ઞાનની તરફ વૃદ્ધિ કરવાનું પોતાના સાધનોને વેડફવાનું નથી.					
168.	હું કોઈપણ પ્રકારના પરિવર્તનને સારી રીતે ચાલતી કાર્ય વ્યવસ્થામાં એક રુકાવટ અને બોજ માનું છું.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
169.	જો મને પસંદગી કરવાની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે તો હું શ્રેષ્ઠતાથી પરિપૂર્ણ કાર્ય કરવા માટે પ્રાથમિકતા આપીશ.					
170.	જરૂર ઉભી થાય ત્યારે હું મારો દષ્ટિકોણ અને વિચાર પૂરી તાકાત સાથે રજૂ કરું છું.					
171.	મને એવું લાગે છે કે મારો સાથીઓ અને વિદ્યાર્થીઓ સાથેની તાલમેલ બરોબર નથી.					
172.	મારી અભિરૂચિઓ અને ઈચ્છાઓ બહુ જલ્દી બદલાય જાય છે.					
173.	હું વિચારું છું કે લોકો એમને જ વધુ પસંદ કરે છે અથવા માન આપે છે. જેઓ કાં તો દેખાવમાં સુંદર હોય અથવા પૈસાવાળા હોય.					
174.	હું મારી જાતને કોઈ પ્રવાસ પર જવાથી યા કોઈ ફિલ્મ જોવા જવાથી રોકી શકતો અથવા શકતી નથી. એના માટે ભલે પછી મને મારા વિદ્યાલયનો કોઈ ખાસ કાર્યક્રમ શું કામ છોડવો ન પડે.					
175.	જો મારું કોઈ પ્રયોજન સિદ્ધ થતુ હોય તો હું કોઈપણ વાયદાઓ અને શરતોને તોડી શકું છું.					
176.	હું એવી કોશિષ કરું છું કે લોકોને મારાથી આસાની અને સુવિધા રહે.					
177.	કોઈપણ અવરોધને પાર કરવામાં મને મારી યોગ્યતા પર પૂરો વિશ્વાસ છે.					
178.	વર્ગખંડમાં કોઈ વિષય પર કોઈ વિદ્યાર્થી સાથે મતભેદ થવા પર હું અશાંત થઈ જાવ છું અને મારા દિલને ઠેસ પહોંચે છે.					
179.	કોઈપણ કાર્યમાં નિરાશ થયા બાદ એમાં ફરીથી અસફળ થવાની વાત વિચારવાને બદલે હું “એ પરિસ્થિતિને કઈ રીતે સંભાળવામાં આવે” એ વાત પર વિચાર કરું છું.					
180.	હું મારા સાથી અધ્યાપકો અને વિદ્યાર્થીઓને મળતી વખતે એમને પર્યાપ્ત સમય અથવા ધ્યાન આપવાનો પ્રયત્ન કરું છું.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
181.	હું મારા કાર્યક્ષેત્રની તજાવપૂર્ણ અને ચિંતીત કરનારી ક્ષણોને હળવીકુલ અને ખુશનુમા બનાવવાની કોશિષ કરું છું.					
182.	હું મારી ખામીઓ અને કમજોરીઓ ઉપર વિજય મેળવવામાં મારી જાતને અસહાય અનુભવું છું.					
183.	કઠિન પરિસ્થિતિમાં હું નિરાશ અને હતાશ થઈ જાવ છું.					
184.	અધ્યાપકના રૂપમાં મારા કાર્યો અને જવાબદારીઓ પૂરા કરવાનું મને સારું લાગે છે.					
185.	લોકો કહે છે કે એમને મારી સામે આવવામાં ડર લાગે છે.					
186.	મને વિશ્વાસ છે કે સત્યની શોધમાં વ્યર્થના વિવાદો જ પેદા થતા હોય છે. જેમનાથી બચવું જઈએ.					
187.	કોઈ કાર્ય કરવાની નવી પદ્ધતિ શોધવા કે અપનાવવામાં મને બહુ ખચકાટ અને ગભરામણ થાય છે.					
188.	મારી પ્રબળ ઈચ્છા હોય છે કે મારા વર્ગના પરિણામો સમગ્ર વિદ્યાલયમાં સર્વોત્તમ હોય અને એના માટે હું કોઈપણ વધારાના પ્રયત્નો કરવા માટે તૈયાર રહું છું.					
189.	જીવનની પ્રત્યેક અસફળતા મને અગ્રેસર થવા માટે વધુ શક્તિ અને પ્રેરણા આપે છે.					
190.	હું વિચારું છું કે આ સંસારમાં કોઈપણ મનુષ્ય પર વિશ્વાસ કરી લેવો ઉચિત નથી.					
191.	મને એમ લાગે છે કે મારા સારા વ્યવહારને કારણે લોકો મને પસંદ કરે છે.					
192.	મારો મિત્રો બનાવવા યા મિત્રતા જાળવી રાખવા માટે ઘણો વધારે પ્રયત્ન કરવો પડે છે.					
193.	અસફળ થવાના ભયથી હું નવી શિક્ષણવિધીઓ અપનાવવાથી કતરાવ છું.					
194.	મારો વિદ્યાર્થીઓ અને અધ્યાપકો સાથે સારો તાલમેલ છે.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	કંઈક અંશે સહમત	તટસ્થ	કંઈક અંશે અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
195.	પોતાની ઠેકડી થવાના કે મશ્કરી થવાના ભય વગર મારા સાથીઓ મને પોતાના મનની વાત કહી દે છે					
196.	મૂડ ખરાબ હોય તો પણ હું મારા વર્ગખંડના વિદ્યાર્થીઓ સામે એને જાહેર થવા દેતો/દેતી નથી.					
197.	હું નવી પહેલ અને પરિવર્તનનું સ્વાગત કરું છું કારણ કે મને ખાત્રી છે કે પરિવર્તન હંમેશા સુધારો લાવે છે.					
198.	લોકો કહે છે કે હું સમય-સમય પર ઘણો / ઘણી અસંવેદનશીલ બની જાવ છું.					
199.	કોઈપણ નિર્ણય લેતી વખતે હું એ વિવાદમાં અટવાય જાવ છું કે શું ઉચિત છે અને શું અઉચિત.					
200.	તનાવણૂર્ણ સ્થિતિથી બચવા માટે હું કામને આગળ ઉપર ઠેલતો/ઠેલતી નથી, પરંતુ સમય પર પૂરું કરવામાં વિશ્વાસ રાખુ છું.					

ભૂમિકા સંઘર્ષ

સૂચના:

શિક્ષકોના કાર્યો સાથે સંબંધિત કેટલાક કથનો આપવામાં આવેલા છે. આપ જાણો છો કે આપ શિક્ષક હોવાની સાથે સાથે પિતા-માતા, સંતાન, અન્ય સંબંધી, મિત્રો તથા સમાજનું અંગ છે. તાત્પર્ય એ છે કે આપ એક જ સમયે વિભિન્ન એકમો જેવા કે પરિવાર, વિદ્યાલય તથા સમાજના સભ્ય છે પ્રત્યેક એકમ પ્રતિ આપનું કંઈક કર્તવ્ય છે. જેને આપ નીભાવવાનો પ્રયત્ન કરો છો. પરંતુ ક્યારેક ક્યારેક વિભિન્ન એકમો પ્રતિ કર્તવ્ય પરસ્પર વિરોધી પણ હોય છે એવી સ્થિતિમાં આપ કેવી લાગણી અનુભવો છો.

આગળના પાનાઓ પર આપવામાં આવેલ પ્રત્યેક વિધાનની સામે પાંચ વિકલ્પો આપવામાં આવેલ છે. 'બહુ વધારે', 'વધારે', 'કહી શકાય નહીં', 'થોડું', 'ક્યારેય નહીં'. આપ પ્રત્યેક વિધાનને ધ્યાનપૂર્વક વાંચી અને આ પાંચ વિકલ્પોમાંથી જે ઉત્તર સાથે વધુ યોગ્ય લાગે તેની નીચેના ખાનામાં (✓) ખરાનું નિશાન લગાવો, જેમકે આપના માટે કઈ વિધાનનો ઉત્તર 'થોડું' હોય તો તેની નીચે વાળા ખાનામાં (✓)નું નિશાન લગાવો, પરંતુ આપને ઠીક લાગે કે કોઈ વિશેષ પ્રશ્ન શિક્ષકના કર્તવ્ય સાથે સંબંધિત નથી અથવા ઉત્તર બરોબર ન લાગે તો તેવી પરિસ્થિતિમાં 'કહી શકાય નહીં' વાળા ખાનામાં (✓) નિશાન લગાવો. પરંતુ એવું કરતા પહેલા પુનઃવિચારી લેવું.

ક્રમ	વિધાન	બહુ વધારે	વધારે	થોડું	કહી શકાય નહીં	ક્યારેય નહીં
1.	શું કોઈ સાંજે જ્યારે વિદ્યાલયમાં સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ હોય તો તેમાં સામેલ થવા માટે કૌટુંબિક જવાબદારીઓને કારણે મુશ્કેલીઓ પડે છે.					
2.	શું કોઈ વખત જ્યારે આપનું બાળક બિમાર હોય તો એની દેખભાળ કરવાનો આપને નોકરી કરવામાં પરેશાની થાય છે.					
3.	શું વિદ્યાર્થીઓને સજા દેવા પર એમના વાલીઓ નારાજ થાય છે અને વિરોધ કરે છે.					
4.	શું ઘરની સફાઈ કે અન્ય કામોમાં આપ ઘરના સભ્યોને મદદ નથી કરી શકતા કારણ કે અધ્યયન / અધ્યાપનને વધારે મહત્ત્વ આપો છો.					
5.	શું મિત્રોને કારણે આપને પાછા ફરવાનું મોડું થઈ જાય છે.					
6.	શું આપ વિદ્યાલયની વ્યવસ્થાને કારણે સામાજિક ઉત્સવોમાં ભાગ નથી લઈ શકતા.					
7.	શું આપનો સમાજ આપનાથી અનુશાસિત થવાની આશા રાખી પરંતુ ક્યારેક વિદ્યાર્થીઓ કે સહકર્મચારીઓના દબાણથી આંદોલનમાં આપને સામેલ થવું પડે છે.					
8.	શું આડોસી-પાડોશીઓના કામને કારણે આપે અવાર-નવાર હરવા-ફરવાના કાર્યક્રમને સ્થગીત કરી દેવા પડે છે.					

ક્રમ	વિધાન	બહુ વધારે	વધારે	થોડું	કહી શકાય નહીં	ક્યારેય નહીં
9.	શું અનુશાસનના નિયમોનું પાલન કરાવવામાં સામાજિક વાતાવરણ બધા નાખે છે.					
10.	શું આપ પોતાના બાળકોને એટલા માટે અભ્યાસ કરાવી શકતા નથી કે સ્કૂલ માટે સ્વાધ્યાયમાં લાગેલા રહો છો.					
11.	શું આપને પોતાની આવકમાં ઘરનો ખર્ચ ચલાવવામાં એટલા માટે તકલીફ થાય છે કે પડોશીઓ અને સંબંધિઓનો અતિથિ સત્કાર કરવાનું આવશ્યક બની જાય છે.					
12.	શું આપ સમાજના જરૂરિયાતવાળા લોકોને કામ આવવા માંગો છો પરંતુ અધ્યયન-અધ્યાપનના કામમાંથી ફુરસદ કાઢી શકતા નથી.					
13.	શું આપ જ્યારે પોતાના બાળકોને ભણાવવા બેસો છો ત્યારે આડોશ-પાડોશના લોકો પોતાની સમસ્યાઓ લઈને આવી જાય છે.					
14.	શું સામાજિક કાર્યક્રમોમાં સહયોગ દેવાને કારણે આપને આપના પરિવારના લોકોની પરેશાની ઉઠાવવી પડે છે.					
15.	શું આપને પાઠ વધુ સારો બનાવવા માટે ઘરે જો સ્વાધ્યાય કરવું હોય તો પત્ની / પતિ અથવા બાળકોને કારણે પરેશાન થવું પડે છે.					
16.	શું પરીક્ષાના પરિણામોની પવિત્રતા બનાવી રાખવામાં સમાજના લોકો અથવા અભિભાવકો હસ્તક્ષેપ કરે છે.					
17.	શું પોતાના પતિ/પત્ની અથવા બાળકો સાથે બજાર, સિનેમા યા હરવા-ફરવા નથી જઈ શકતા કારણ કે વિદ્યાલયના કામથી ખાસા એવા થાકી જાવ છો.					
18.	શું જ્યારે આપ પાડોશીઓની આર્થિક સંકટમાં મદદ ચાહતા હોઈ તો આપના પતિ/પત્ની યા પરિવારના અન્ય સભ્ય નારાજ થાય છે.					

ક્રમ	વિધાન	બહુ વધારે	વધારે	થોડું	કહી શકાય નહીં	ક્યારેય નહીં
19.	શું સામાજિક વાતાવરણને કારણે આપના વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસમાં સમુચિત પ્રગતિ નથી કરી શકતા.					
20.	શું કાર્યની અવધિમાં અવાર-નવાર સ્કૂલમાંથી રજા લેવાની જરૂર પડે છે.					
21.	શું આપ સમાજના જરૂરિયાતવાળા વિદ્યાર્થીઓની મદદ કરવા યાહો છો પરંતુ કૌટુંબિક જવાબદારીઓને કારણે કરી શકતા નથી.					
22.	શું વિદ્યાર્થીઓ સાથે કોઈ શૈક્ષણિક પ્રવાસ પર જવાનું હોય તો આપનો પરિવાર કોઈ પ્રકારની બાધા ઉત્પન્ન કરે છે.					

કાર્યસંતોષ

સૂચના :

પ્રત્યેક વિધાનની સામે પાંચ ખાના છે જે દર્શાવે છે કે ‘સંપૂર્ણ સહમત’, ‘સહમત’, ‘અનિશ્ચિત’, ‘અસહમત’, ‘સંપૂર્ણ અસહમત’. તમારે પ્રત્યેક વિધાન માટેનો તમારો પ્રતિભાવ દર્શાવવા માટે સામે આપેલા ખાનામાં (✓) ખરાની નિશાની કરવાની છે. તમે આપેલા જવાબો અને માહિતીને યુસ્તપણે ખાનગી રાખવામાં આવશે. આથી આપની રજૂઆત મુક્તપણે અને નિખાલસ પણે કરશો.

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	સહમત	અનિશ્ચિત	અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
1.	પ્રકૃતિગત દષ્ટિએ શું તમને લાગે છે કે શિક્ષણના વ્યવસાય માટે તમે યોગ્ય છો.					
2.	તમારી સંસ્થા તેની કામગીરીને યોગ્ય એવા વિસ્તારમાં આવેલી છે.					
3.	તમે તમારા કામ સામે સુસંગત એવું વેતન મેળવી રહ્યા છો.					
4.	તમારી સંસ્થા શિક્ષકલક્ષી છે.					
5.	તમને એવું લાગે છે કે તમારી સંસ્થાના વડા તેના પદ માટે ખાસા એવા યોગ્ય છે.					
6.	તમારી સંસ્થામાં મોટા ભાગના શિક્ષકો સહકારની ભાવના સાથે કામ કરે છે.					
7.	વિદ્યાર્થીઓ તમારા પ્રતિ સન્માન દાખવે છે.					
8.	આ નોકરીમાં હોવાને કારણે તમને એવું લાગે છે કે સમાજમાં તમે આદરપાત્ર / સન્માનીય સ્થાન ધરાવો છો.					
9.	તમારો વ્યવસાય તમને તમારા બાળકો અથવા આશ્રીતોને યોગ્ય શિક્ષણ પૂરું પાડવામાં સહાયભૂત થયેલ છે.					
10.	તમારી સંસ્થા એક સ્વચ્છ અને સુઘડ જગ્યા છે જ્યાં તમને કામ કરવું ગમે.					
11.	તમને શીખવવામાં આનંદ આવે છે.					
12.	તમારી નોકરીમાં બઢતી માટેની તકો રહેલી છે.					
13.	તમારી સંસ્થાની સંસ્થાકીય બાબતો અંગે તમારો અભિપ્રાય રજૂ કરવાની તકો તમને પ્રાપ્ત થાય છે.					
14.	તમારી સંસ્થાના વડા એક નિઃપક્ષ વ્યક્તિ છે.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	સહમત	અનિશ્ચિત	અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
15.	તમારા વર્ગમાં શીખવા, શીખવવાની પ્રવૃત્તિઓ સરળતાપૂર્વક ચાલે છે.					
16.	તમે તમારા સહકર્મચારીઓ સાથે સુમેળભર્યા સંબંધો વિકસાવીને ખુશીથી સુસંગત થયાનું અનુભવો છો.					
17.	તમારા મિત્રો તેમજ સગાસંબંધીઓ તમારા વ્યવસાયને પૂરતું/યોગ્ય માન આપે છે.					
18.	તમારા કુટુંબના કલ્યાણની કાળજી લીધા બાદ તમારી પાસે આનંદ/મોજમજા માટે તક અને સમય રહે છે.					
19.	તમારા વ્યવસાયમાં નિયમીત શૈક્ષણિક કાર્ય ઉપરાંત વધારાનું કાર્ય કરવા માટે વધારાનું ચૂકવણું મેળવવાની તકો રહેલી છે.					
20.	સંસ્થામાં કામ કરવાના તમારા કલાકો તમને અનુકૂળ છે.					
21.	તમારી સંસ્થાના વડા તમારા તેમજ અન્યના કલ્યાણની પૂરતી કે યોગ્ય કાળજી લે છે.					
22.	તમારા વિદ્યાર્થીઓ તમને એક શિક્ષક તરીકે પસંદ કરે છે.					
23.	તમારી કુલ આવક (પગાર)માંથી જે જીવનધોરણ તમે જાળવી રાખી શકો છો તે તમને યોગ્ય સવલત કે આરામની લાગણી આપે છે.					
24.	તમારા વર્ગમાં હવા અને ઉજાસનું શું વ્યવસ્થિત આયોજન છે.					
25.	તમે તમાર ફુરસદના સમય કરતા તમારા કામમાં વધારે મજા આવે છે.					
26.	તમારી નોકરીમાં તમારી કામગીરીનું આયોજન કરવાની તમને સ્વતંત્રતા છે.					
27.	સંસ્થાના વડા જે રીતે તેના શિક્ષકો સાથે કામ કરે છે તે તમને ગમે છે.					
28.	તમારી સંસ્થામાં શિક્ષકો તેમજ વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે સારા સંબંધો કે સુમેળ ભર્યા સંબંધો અસ્તિત્વ ધરાવે છે.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	સહમત	અનિશ્ચિત	અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
29.	તમારી સંસ્થાને પ્રયોગશાળાઓ એકદમ સુસજ્જ છે.					
30.	જો તક મળે તો આજ પગારઘોરણો સાથે તમે અન્ય વ્યવસાયમાં ખસી જવાનું પસંદ કરશો.					
31.	તમે જ્યાં સુધી સારી રીતે કામ કરો ત્યાં સુધી તમારી નોકરીની સલામતી છે.					
32.	તમને તમારા ઉપરીઓ તરફથી સારી કામગીરી બદલ પ્રશંસા પ્રાપ્ત થાય છે.					
33.	તમને તમારા વિદ્યાર્થીઓના વાલીઓ સાથે સમજણ વિકસાવવાની યોગ્ય તકો પ્રાપ્ત થાય છે.					
34.	તમારા ક્લાસનો શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓનો અનુભવ એ રીતે જળવાયેલો છે કે તમને તમારું કામ વધુ પડતું બોજારૂપ નથી લાગતું.					
35.	શૈક્ષણિક વ્યવસાય ઉજ્જવળ ભવિષ્ય ધરાવે છે.					
36.	તમારી સંસ્થાના પુસ્તકાલયમાં તમારા ઉપયોગ માટેના પુસ્તકો હરહંમેશ હાજર હોય છે.					
37.	તમને જ્યારે પણ મદદની જરૂર પડે તે પૂરી પાડવા માટે તમારા સહકર્મચારીઓ હંમેશા તૈયાર હોય છે.					
38.	તમારી સંસ્થા અન્યોને માટે સારું શિસ્ત અને શૈક્ષણિક સિદ્ધિઓનું ઉદાહરણ પૂરું પાડી રહી છે.					
39.	તમે તમારા વિદ્યાર્થીઓને તમેના ચારિત્ર્યના ઘડતરમાં તેમજ અભ્યાસલક્ષી સારી આદતો વિકસાવવામાં સહાયભૂત થઈ શકો છો.					
40.	શૈક્ષણિક કાર્યક્રમ સિવાય તમને રમત-ગમતમાં પણ ભાગ લેવા માટેની તકો છે.					
41.	તમારી સંસ્થાના વડા તેમની પાસે તેમના માણસો દ્વારા લાવવામાં આવેલી ફરિયાદોની જે રીતે કાળજી લે છે તે તમને પસંદ છે.					

ક્રમ	વિધાન	સંપૂર્ણ સહમત	સહમત	અનિશ્ચિત	અસહમત	સંપૂર્ણ અસહમત
42.	તમારા સહકર્મીઓ તમને પોતાના સમકક્ષ ગણે છે.					
43.	તમારા વર્ગખંડો વ્યવસ્થિત રીતે સુસજ્જ છે.					
44.	તમારા સહકર્મચારીઓ કોઈપણ જવાબદારી ભર્યા કામ માટે તમારી પસંદગી કરે છે. જેથી તમે પ્રોત્સાહિત થયાનું અનુભવો.					
45.	એ સારું છે કે તમારા વ્યવસાયમાં ખાસ બદલીઓ થતી નથી.					
46.	તમારી વ્યવસાયિક યોગ્યતાઓને આગળ વધારવા તમને તકો મળી રહે છે.					
47.	તમારી સંસ્થામાં રમત-ગમત ઉપરાંત અન્ય સહશૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લેવાના પ્રસંગો તમને પ્રાપ્ત થાય છે.					
48.	તમારી સંસ્થામાં દૃશ્ય-શ્રાવ્ય ઉપકરણો તમારા ઉપયોગ માટે હંમેશા તૈયાર હોય છે.					
49.	તમારી સંસ્થા તમારા રહેઠાણથી સહેલાઈથી પહોંચી શકાય તેટલે જ દૂર છે.					
50.	નિવૃત્તિ સમયે પેન્શન, પ્રોવિડન્ટ ફંડ, વિમો જેવા ફાયદાઓ ઉપલબ્ધ છે.					
51.	તમારી સંસ્થાના વર્ગખંડોમાં વિદ્યાર્થીઓ આરામથી બેસી શકે તે માટે પૂરતી જગ્યા છે.					
52.	તમને તમારી નોકરીમાં આત્મસન્માનની લાગણી અનુભવાય છે.					